

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ (Ματθ. 2, 13-23)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή όμιλίας στην Παναγία τῶν Ξένων, στίς 28/12/1980)

1. Ὁ προφήτης Δαυίδ

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας τελεῖ τή μνήμη δύο μεγάλων ἀνδρῶν. Τοῦ ἁγίου προφήτου Δαυίδ καί τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.

Ὁ προφήτης Δαυίδ ἔγινε βασιλεύς τοῦ Ἰσραήλ καί διεδέχθη τόν Σαούλ. Δέν ἐπεδίωξε ὁ ἴδιος τή Βασιλεία. Τόν ἐξέλεξε ὁ προφήτης Σαμουήλ καί τόν κατέστησε βασιλέα κατά φωτισμό, ἀποκάλυψη καί ἐντολή τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι φυσικό πῶς ὅταν ἔγινε βασιλιάς, τό περιβάλλον τοῦ προηγουμένου βασιλέως, τοῦ Σαούλ, ζημιώθηκε. Γιατί πῆγε στήν ἄκρη ὅπως θά λέγαμε σήμερα. Καί περίμεναν τήν εὐκαιρία νά ὑπονομεύσουν τόν νέο βασιλιά. Καί ἡ εὐκαιρία δόθηκε. Ὁ ἄμυαλος γιός τοῦ Δαυίδ, ὁ Ἀβεσσαλώμ, γεμάτος ἀπό φιλοδοξία καί πόθο νά ἀναδειχθεῖ, δέν εἶχε τήν ὑπομονή νά περιμένει νά πεθάνει ὁ πατέρας του γιά νά τόν διαδεχθεῖ. Παρότι ἦταν βέβαιο πῶς θά γινόταν αὐτός βασιλιάς σάν πρωτότοκος πού ἦταν. Καί σκέφθηκε νά κάνει ἐπανάσταση καί νά πετάξει, ποιόν; Τόν πατέρα του! Γιά νά γίνει πιά γρήγορα βασιλιάς.

Πραγματικά ἔκανε ἐπανάσταση, πού φαινόταν πῶς πέτυχε. Καί ὁ Δαυίδ ξέροντας ὅτι ὁ Ἀβεσσαλώμ καί τό περιβάλλον του εἶχαν βάλλει στόχο νά τόν σκοτώσουν «πῆρε τά βουνά». Ἐκεῖ λοιπόν πού ἔτρεχε κυνηγημένος, ἕνας ἀπό τό περιβάλλον τοῦ Σαούλ, τοῦ προηγουμένου βασιλέως, πήγαινε ἀπό πίσω του, ἔπαιρνε χῶμα ἀπό τόν δρόμο, τό τίναζε στόν ἄερα καί ἔλεγε: «Ἔτσι στάχτη νά γίνεις καί καπνός. Νά σέ πάρει ὁ ἄερας». Καί καταριόταν συνεχῶς τόν προφήτη Δαυίδ.

Ἀκούοντας τά λόγια αὐτά οἱ ἄνθρωποι πού ἦταν μαζί του, γιατί δέν εἶχε φύγει μοναχός, τοῦ εἶπαν:

-Ἐπίτρεψε μας νά πᾶμε νά τόν ἐξολοθρεύσουμε αὐτόν τόν ἄθλιο πού τολμάει νά σέ καταριέται.

Ὁ Δαυίδ τούς ἀπάντησε:

-Άφειστε τον νά μέ βρίζει καί νά μέ καταριέται. Ίσως, βλέποντας ό Θεός τήν ταπεινώσή μου καί τήν ύπομονή μου, νά μέ λυπηθεί περισσότερο άπ' ότι θά μέ λυπόταν μέ διαφορετικές συνθηκές.

Καταλαβαίνετε άδελφοί τί βάθος ταπεινώσεως καί άνεξικακίας είχε ό προφήτης Δαυίδ; Δέν επέτρεψε μέ κανένα τρόπο νά κακοποιήσουν τόν άνθρωπο πού στή δυσκολότερη στιγμή τής ζωής του, τόν καταριόταν μέ τόν πιό προκλητικό καί άχρειό τρόπο. Γιατί λέμε μέ τόν πιό προκλητικό καί άχρειό τρόπο; Γιατί κάθε άνθρωπος πού έχει ένα ίχνος άγάπης μέσα του, όταν ό άλλος δυστυχεΐ, τόν συμπονάει, λυπάται. Έκείνη τή στιγμή θίγεται ή καρδιά του. Καί άκριβώς όταν ό άνθρωπος βρίσκεται σέ πόνο καί ένας άνθρωπος τόν καταδιώκει, τό παράπονό του έναντίον του γίνεται «βουνό». Άλλά ό άγιος προφήτης Δαυίδ έπειδή προσπαθοΐσε νά καλλιεργεί τόν έσωτερικό του κόσμο μέ τίς άρετές καί ιδιαίτερα μέ τήν πραότητα, τήν μακροθυμία, τήν άνεξικακία καί τήν ταπεινώση, οΐτε καν διανοήθηκε ότι είναι έπιτρεπτό νά κακοποιήσει αυτόν τόν άνθρωπο.

Νά ένα ώραίο δίδαγμα από τή ζωή του προφήτη Δαυίδ.

2. Ο άγιος Ιάκωβος ό αδελφόθεος

Άς έλθουμε τώρα στον άγιο ξνδοξο άπόστολο καί αδελφόθεο Ιάκωβο. Τόν ονομάζουμε αδελφόθεο, έπειδή ήταν γυιός του άγίου Ιωσήφ του μνήστορος, ό όποιος έθεωρείτο σύμφωνα μέ τό νόμο πατέρας του Κυρίου ήμων Ιησοΐ Χριστου. Ο δίκαιος Ιωσήφ από τήν προηγούμενη γυναίκα του, είχε έπτά ίσως καί περισσότερα παιδιά. Είναι βέβαιο πώς είχε τέσσερα άγόρια καί τρία κορίτσια. Αύτά λοιπόν, σαν άδέλφια πού ήταν από τόν ίδιο πατέρα καί από τήν ίδια μητέρα, κάποια ήμέρα συμφώνησαν μεταξύ τους καί είπαν: «Ο πατέρας μας έχει κάποια περιουσία. Η Μαρία, ή Παναγία, στό σπίτι μας δέν έφερε τίποτα. Από αύτή λοιπόν τήν περιουσία του πατέρα μας καί τής μάνας μας, γιατί νά πάρει έστω καί ένα μικρό κομμάτι ό Ιησοΐς, ό αδελφός μας;»

Καί συμφώνησαν μεταξύ τους, νά μοιράσουν τήν περιουσία του Ιωσήφ καί νά αφήσουν τόν Χριστό έξω από τόν λογαριασμό.

Άλλά ό άγιος Ιάκωβος ό αδελφόθεος, όταν έμαθε τά σχέδια των αδελφών του, έπαναστάτησε έναντίον τους καί μέ τήν άρετή του, τή σύνεσή του, τήν έξουσία πού είχε σαν πρωτότοκος, τό κύρος του, τούς επέπληξε καί ματαίωσε τήν άπόφαση τους. Αυτό είναι ένας λόγος άκόμα πού ονομάζεται «δίκαιος». Τό όνομα «δίκαιος» του είχε κολλήσει εκείνη τήν έποχή σαν παρατσούκλι. Όλοι τόν ήξεραν περισσότερο ως δίκαιο παρά ως Ιάκωβο.

Βέβαια δέν ήταν μόνο αυτό πού έκανε ό άγιος Ίάκωβος. Έκανε και πάρα πολλά άλλα, τά όποια μās διδάσκουν αλλά και μās έλέγχουν.

Άγαπούσε πολύ τή νηστεία.

Δέν έφαγε ποτέ στή ζωή του έμψυχο. Μ' άλλα λόγια ούτε κρέας, ούτε ψάρι. Τί έτρωγε; Λαχανικά.

Δέν ήπια ποτέ στή ζωή του οίνοπνευματώδες ποτό.

Άκόμη άγαπούσε τήν προσευχή τόσο πολύ, ώστε βρισκόταν συνεχώς γονατιστός και προσευχόμενος. Φυσικά όταν γονάτιζε, δέν έβαζε στό δάπεδο ένα μαλακό μαξιλαράκι μέ πούπουλα, για νά μή κακοπαθούν τά γόνατά του. Γονάτιζε κατευθείαν πάνω στό χώμα και στίς πέτρες. Γι' αυτό τά γόνατά του είχαν γίνει όπως είναι τά γόνατα τής γκαμήλας.

Μετά ό άγιος άδελφόθεος Ίάκωβος έγινε ό πρώτος πατριάρχης τής Ίερουσαλήμ. Οί Έβραίοι τόν κατεδίωξαν και χωρίς νά ξέρουν πόσο βαθειά πίστευε στό Χριστό, μιά ήμέρα τόν ανέβασαν σε ένα πτερύγιο του ναού του Σολομώντος. Και πιστεύοντας οι ίδιοι, ότι όπωςδήποτε ό Χριστός είναι γιός του Ίωσήφ, του είπαν:

-Επιτέλους έσύ πού είσαι δίκαιος και ψέμα δέν βγήκε από τό στόμα σου ποτέ, πές μας τήν αλήθεια. Τίνος γιός είναι ό Χριστός;

Περίμεναν νά τούς πει ότι «είναι γιός του πατέρα μου». Όπότε και αυτοί θα έλεγαν στον κόσμο πού είχε μαζευτεί από κάτω: «Νά τό άκούσατε; Γιός του Ίωσήφ είναι ό Χριστός. Τί έχει παραπάνω από μās; Τί τόν πιστεύετε;»

Όμως ό άγιος Ίάκωβος ό άδελφόθεος, πάνω από τό πτερύγιο του ναού, αντί νά τούς άπαντήσει τούς ρώτησε:

-Τί μέ ρωτάτε για τόν Υίο του Θεού; Αυτός κάθεται εκ δεξιων του Πατρός.

Μόλις είπε αυτά τά λόγια τόν γκρέμισαν κάτω προφανώς για νά τόν σκοτώσουν. Έτσι ό άγιος Ίάκωβος ό άδελφόθεος, γέρος άνθρωπος ήταν, βρέθηκε πεσμένος από τήν στέγη του ναού κάτω. Και ασφαλώς δέν θα είχε μείνει χωρίς πληγές και τραύματα. Παρόλα αυτά, άμέσως γονάτισε και άρχισε νά παρακαλει τόν Θεό για κείνους πού τόν γκρέμισαν, νά μήν τούς ύπολογίσει τήν άμαρτία αλλά νά τούς συγχωρήσει. Τότε ένας Έβραϊός πού ήλθε σε συναίσθηση, τούς είπε:

-Βρέ ταλαίπωροι, ποιόν κυνηγάτε; Αυτός προσεύχεται για σās.

Αλλά ένας άλλος έδωσε μία μέ ένα κόπανο στον άγιο Ιάκωβο και τον τελείωσε. Και έτσι ο αδελφός του Κυρίου παρέδωσε τό πνεύμα του στον Θεό και άγίασε.

3. Η άξία τών πνευματικών άρετών

Από τό παράδειγμα του άγιου Ιακώβου του αδελφοθέου, άς προσέξουμε ιδιαιτέρως ένα σημείο. Είπαμε ότι νήστευε και προσευχόταν πολύ. Δύσκολα βρίσκει κανείς άνθρωπο που νά νήστευε και νά προσευχόταν τόσο πολύ. Τί σημασία έχει αυτό για μάς;

Η νηστεία και ή προσευχή είναι ή αύξηση τής ψυχής.

Χωρίς νηστεία και προσευχή ή ψυχή δέν αύξάνει, δέν μεγαλώνει, δέν πλουτίζει, δέν όμορφαίνει μέ τίς πνευματικές άρετές. Η νηστεία και ή προσευχή είναι τό λίπασμα που τρέφει όλες άνεξαιρέτως τίς άρετές.

Έχουμε ένα φυτό, άν δέν του ρίξεις νερό και λίπασμα δέν μεγαλώνει.

Έχουμε ένα ζωο. Άν δέν τό θρέψεις δέν μεγαλώνει.

Έχουμε τον άνθρωπο, άν δέν τον περιποιηθείς δέν μεγαλώνει.

Έχουμε την ψυχή. Άν δέν την θρέψεις κατάλληλα μέ τίς πνευματικές άρετές δέν μεγαλώνει.

Έρώτημα: Είδατε ποτέ άνθρωπο νά αύξάνει στίς άρετές μέ τό φαί, μέ την διασκέδαση, μέ την φιλοχρηματία, μέ την άνάπαυση, μέ τό νά είναι ύποδουλωμένος σε κάποιο πάθος;

Αυτά πράγματα όχι μόνο δέν αύξάνουν τίς άρετές, αλλά και τίς εξαφανίζουν. Στην καλύτερη περίπτωση όταν ο άνθρωπος δέν νηστεύει και άπλά δέν αφήνει τον έαυτό του νά γίνει δοϋλος τής φιλοχρηματίας και τής φιληδονίας, τότε τό μόνο που πετυχαίνει είναι ότι δέν πηγαίνει προς τά «κάτω». Αυτό βέβαια δέν σημαίνει ότι έχει άγάπη.

Άγάπη είναι ή θυσία για τον άλλο. Μία μητέρα γιατί έχει άγάπη; Και γιατί γίνεται αίσθητή ή άγάπη της στο παιδί της; Έπειδή για τό παιδί της κάνει θυσία. Παράδειγμα: Έχει κάτι, μιά καραμέλλα πεϊτε. Και έπειδή βλέπει ότι τό παιδί της την θέλει του τή δίνει και μένει νηστική. Άμα ή μάνα έχει κάτι και τρώει και δέν δίνει του παιδιού της που πεινάει, καταλαβαίνει τό παιδί άγάπη;

Χωρίς θυσία είναι ποτέ δυνατόν νά γίνει αισθητή ή αγάπη;

Χωρίς θυσία για τήν δόξα και για τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ποτέ δυνατόν νά γίνει «αἰσθητή και ἀντιληπτή» στό Θεό ἡ αγάπη μας πρός αὐτόν; Καί ἄν παραμερήσουμε τή θυσία τῆς νηστείας και τῆς προσευχῆς για χάρη τοῦ Θεοῦ, ποιᾶ ἄλλη θυσία θά κάνουμε γι' αὐτόν; Ἡ μεγαλύτερη και ἡ καλύτερη θυσία για τήν αγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι αὐτή.

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος, μαζί μέ τίς δύο αὐτές ἀρετές καλλιέργησε ὅλες τίς πνευματικές ἀρετές σέ τέτοιο βαθμό, ὥστε οἱ ἅγιοι δώδεκα ἀπόστολοι τόν ἐξέλεξαν πρῶτο πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλήμ και τόν ἔκαναν ἀρχηγό τους. Αὐτό τό βλέπουμε στό ἱερό βιβλίο: «Πράξεις τῶν ἀποστόλων» και ἰδίως στή Σύνοδο τῶν ἁγίων ἀποστόλων πού εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι ὁ ἅγιος και δίκαιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος ἠγεμόνευε. Ξέρετε τί μεγάλη τιμή εἶναι νά ἠγεμονεύει στούς ἀποστόλους, χωρίς νά τόν ἔχει καταστήσει ὁ Χριστός ἕνα ἐκ τῶν δώδεκα; Καί νά τόν σέβεται ὁ ἅγιος και πανεύφημος ἀπόστολος Πέτρος, πρός τόν ὁποῖο ὁ Χριστός εἶχε πεῖ, «Σύ εἶσαι ὁ Πέτρος και ἐπί ταύτην τήν πέτραν, δηλαδή πάνω σου, θά οἰκοδομήσω τήν Ἐκκλησία;» Καί τόν εἶχε ὀνομάσει ὁ Χριστός πρῶτο και ἀρχηγό;

Ἄς αγαπήσουμε και ἐμεῖς τήν θυσία και τίς πνευματικές ἀρετές για νά προκόψουμε στήν κατά Χριστόν ζωήν ὅπως οἱ ἅγιοι και δίκαιοι Δαυΐδ ὁ προφήτης και βασιλεύς και ὁ ἅγιος και δίκαιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος. Ἀμήν.-